

L'Europa que volem

Les entitats i associacions reunides...

Considerem que l'ideal d'una Europa en llibertat –i la pràctica expressada per mitjà de les actuals polítiques públiques- s'ha sotmès a l'imperi d'un model econòmic salvatge i descohesionador, i a una explícita mediocritat institucional.

Considerem que els drets de ciutadania i l'exercici de les llibertats, enteses com a capacitats individuals d'accés a la realització dels drets, i com a serveis públics que permeten el seu exercici universal, al marge de les diferències d'origen i condició personal o social, es troben en perill de retrocés, minva o tergiversació.

Considerem que l'Europa que havia estat far de la democràcia i exemple de les polítiques públiques fonamentades en la llibertat i en la solidaritat és qüestionada per la inèpcia dels seus actuals estaments dirigents, per la dimissió ètica de bona part dels responsables de les seves institucions i per la nefasta irrupció de l'extrema dreta que s'aprofita de l'absència, en l'espai públic, d'un sòlid discurs integrador, democràtic i social que vagi acompanyat de la construcció d'un marc de drets reals que permetin convertir les llibertats en realitzacions factuais per al conjunt de la ciutadania. Quan les institucions obliden o ignoren l'ideal i la praxi emancipadors de la democràcia, Europa reviu el risc del feixisme.

Considerem que la llibertat té un preu, com al·ludia un prestigiós liberal Ramon Trias Fargas): no és un do al qual s'accedeixi per condició natural, sinó que cal treballar per afavorir-la mitjançant l'impuls a les polítiques públiques que en facin possible el seu gaudi per al conjunt de la població –ocupació, educació, habitatge, sanitat, prestacions socials. I que, per tant, no hi ha exercici real de les llibertats –més enllà dels marcs hipotètics de les seves referències simbòliques- si no és en un espai públic en el qual els drets d'accés siguin garantits per a tothom.

Considerem que les llibertats a l'Europa actual es troben limitades per raons, també, d'origen territorial i del marc administratiu en el qual es resideix, per pròpia voluntat o per raó del dret d'acollida i refugi. No hi ha ni llibertat ni Europa –tal com l'ha entès la

tradició democràtica i la raó il·lustrada- si hi ha persones que veuen restringit el seu dret a la participació de l'espai públic o a l'exercici de la ciutadania en raó del seu origen o de la seva condició. Europa no serà si es consolida com a fortalesa excloent i no com a casa comuna dels homes i dones que aspiren a conviure-hi en llibertat i es fan responsables dels seus drets amb els respectius deures cívics. Les persones immigrades no constitueixen el problema, sinó que, en molts llocs, són una part de la solució, tenint en compte, a més, el procés de canvi generacional i envelliment que es produeix a la majoria del continent.

Considerem que algunes pràctiques governamentals i mesures legislatives en alguns estats han transgredit, darrerament, els mínims requisits per ser considerades autènticament democràtiques i que tendeixen a imposar controls en l'espai públic de caràcter clarament autoritari i a inspirar-se en plantejaments obertament retrògrads - restriccions a l'exercici dels drets de participació, atacs a la llibertat de premsa, crítica, expressió i manifestació, lleis educatives sotmeses a criteris inspirats en codis morals parcials que atempten contra la laïcitat, impediments a l'exercici del dret al propi cos i a la reproducció responsable... Retrocessos, tots ells, que constitueixen un evident daltabaix respecte al que havia pogut considerar-se l'horitzó de la civilitat democràtica europea.

I, per aquestes raons, afirmem:

Que Europa ha de ser una societat lliure i solidària, que ofereixi a tots els seus habitants –autòctons, immigrants i refugiats- la possibilitat d'exercir plenament tots els drets, i de responsabilitzar-se, plenament, de tots els deures de convivència. Que hi ha recursos suficients, si s'opta per polítiques econòmiques que, per mitjà d'una fiscalitat progressiva i redistributiva, atorguin capacitat d'acció a les estructures administratives i impedeixin l'extorsió a la qual aquestes es veuen sotmeses per part dels mercats financers internacionals.

No hi ha ni Europa ni llibertats reals si les institucions financeres transnacionals fixen el marc i la ruta dels processos que ha de seguir el desenvolupament fiscal i financer europeu. O si aquest és sotmès als interessos d'un sol i determinat estat.

Que tan sols una Europa unida, més enllà d'un simple àmbit de coordinació de mercats i d'àrea monetària, pot situar l'economia al servei del conjunt de la ciutadania, pot "retornar" la llibertat real a la vida social i a les institucions polítiques. I que, en el context d'un sistema econòmic mundialitzat, això només es pot realitzar si Europa es construeix com un sol Estat, amb capacitat d'acció en el conjunt dels seus territoris i

amb una sola veu en l'àmbit internacional. No hi haurà capacitat d'extensió de les llibertats civils i dels drets socials sense una Europa sòlidament integrada, que s'imposi als mercats financers i tingui una única i solidària estructura fiscal i financera.

Que tan sols la formulació d'un marc federal de relacions per al conjunt d'Europa pot garantir la necessària coherència de la seva acció política en el sentit de la superació de les desigualtats entre persones i territoris, i de la imposició de límits a l'activitat econòmica especulativa i fraudulenta.

Per això defensem que el Parlament europeu pugui nomenar –i revocar- un únic govern europeu responsable –la Comissió- i que l'actual Consell europeu esdevingui una Cambra de representació territorial o Senat, en la qual les relacions intergovernamentals es supeditin al marc federal comú. Els actuals marcs territorials de caràcter estatal o nacional poden continuar sent, per la proximitat a les característiques concretes de cada àrea poblacional i als seus nexes relacionals i solidaris, les institucions encarregades d'implementar les adequades polítiques socials en els àmbits locals o regionals corresponents.

Que no hi ha d'haver cap límit a l'exercici de totes les llibertats, més que el fixat per la llei fonamentada en el respecte als drets de tots i de cadascun dels ciutadans, i que l'exercici de les llibertats és un bé superior per a cada individu, per damunt de la seva possible adscripció o pertinença a comunitats o identitats culturals diverses. Molt especialment caldrà vetllar perquè siguin respectats els drets de les persones amb menys capacitat de defensa –com ara els infants- perquè puguin gaudir, plenament, del seu dret d'accés al conjunt de la formació, sense restriccions de cap tipus, ni sotmetiments a cap mena d'autoritat basada en relacions de poder. Que l'exercici de la llibertat ideològica, filosòfica i religiosa potencia el dret de tots i de cadascun a l'exposició pacífica de les seves idees, o a l'exercici pacífic del seu culte, però no exclou de la llibertat de crítica cap mena de cosmovisió en virtut de cap dret particular.

Que l'eix vertebrador de la cultura política europea i dels seus continguts legislatius i polítiques públiques ha de fonamentar-se en el respecte i desenvolupament dels drets humans universals, entenent la seva extensió com a plasmació de les llibertats civils i dels drets socials en una societat plenament democràtica. Que les institucions han de garantir l'absència d'imposicions o hegemonismes en el conjunt de l'espai públic, i especialment en l'àmbit educatiu, per part de cap cosmovisió particular i que, per això, cal defensar-ne i potenciar-ne el caràcter laic.

El treball conscient i l'acció cívica per aquests valors afecta el conjunt de la ciutadania, els moviments socials participatius i els representants i responsables polítics compromesos amb la llibertat i la democràcia.

Que l'Europa federal, fonamentada en l'exercici del conjunt de les llibertats democràtiques i en la pràctica de la solidaritat pot ser una garantia de pau internacional i de progrés per al conjunt de la humanitat. Que pot tornar a ser, doncs, allò que havia estat el somni europeu de bona part de la modernitat: la pàtria de la llibertat, com a racó de la pàtria dels humans.

Més informació: www.civilliberties.eu

#civilliberties